

Základní škola sv. Voršily v Olomouci

Aksamitova 6, 772 00 Olomouc

Skauting

Závěrečná práce

Autor: Barbora Kvapilová a Alžběta Kotková

Třída: IX

Vedoucí práce: Bc. Tomáš Lehečka

Olomouc 2014

OBSAH

ÚVOD	3
KAPITOLA I. – Počátky skautingu	4
1. Cesta do přírody	4
2. Hlavní zakladatelé	4
2.1 Ernest Thopson Seton	4
2.2 Robert Baden-Powell	5
KAPITOLA II. – Vývoj skautingu od roku 1908 do roku 1970	6
1. Z Anglie do světa	6
KAPITOLA III. – Obecná charakteristika	8
1. Věkové kategorie	8
2. Jak se pozná skaut?	8
2.1 Skautský zákon	8
2.2 Skautské pozdravy	9
2.3 Skautské principy	9
2.4 Junácká hymna	11
2.5 Skautské vyznamenání	11
2.6 Skautské symboly	12
2.7 Skautský kroj	13
2.8 Skautské oddíly	13
ZÁVĚR	14
POUŽITÁ LITERATURA	15
RESUMÉ	16

ÚVOD

Skauting jsme si vybrali za téma, jelikož k němu máme blízký vztah, chtěli jsme se o něm dozvědět něco nového a sami ho od malička navštěvujeme. Líbí se nám i tento způsob života (sžíváme se s přírodou, setkáváme se s novými lidmi a zažíváme nová dobrodružství).

Několikrát do roka jezdíme se svým oddílem na výpravy (většinou na třídní), a tento rok pak završí čtrnácti denní tábor v přírodě. Kde zažijeme nová dobrodružství, hrajeme hry, spíme v týpíčkách, vaříme si a poznáváme nové věci.

Co je to vlastně skauting?

Na tuto otázku je velmi těžké jen tak odpovědět, protože na skauting se každý dívá z jiného úhlu pohledu.

Za prvé: skauting je *celosvětové výchovné hnutí*, které založil Angličan Sir Robert Baden-Powell v roce 1907, když si chtěl ověřit své zkušenosti z vojenské služby v jižní Africe s působením života v přírodě, fyzické zdatnosti a získávání dobrých charakterů a vlastností na výchovu anglických chlapců – toto hnutí se během několika málo let rozšířilo po celém světě, jak mezi nadšené chlapce tak i dívky.

Za druhé: skauting je *životní styl* a to životní styl člověka, který se skautským slibem zavázal plnit povinnosti k Bohu, sobě samému i druhým lidem, a řídit se skautským zákonem, životní styl rytíře - bojovníka se zlem. Být skautem znamená především být dobrým člověkem, jak to shrnuje 10. bod skautského zákona: Skaut je čistý v myšlenkách, slovech a skutcích.

Za třetí: skauting je *život v přírodě*, v souladu s ní, a její poznávání. "Skaut" totiž znamená "stopař"- je to ten, kdo umí vidět, vnímat a chránit krásy přírody tudíž ji zachovávat a pečovat o ni. Věřící skauti to vyjadřují tak, že skauting znamená hledání Božích stop v přírodě. Skaut je ten, kdo vidí, ctí a chrání hodnotu.

Za čtvrté: skauting je *hra*. Na první pohled se některým může zdát, že jde jen o romantickou, dobrodružnou hru na zálesáky či indiány, ale později zjistí, že tato hra je více o překonávání sebe sama. V této hře však nejde jen o vítězství, ale jde zde o vědomí, že žijí svůj život dobře.

Za páté: skauting je *výchova dobrého občana cestou lesní moudrosti*. Tuto myšlenku byste našli v knize Scouting for boys od jednoho ze zakladatelů světového skautingu Sira Roberta Badena-Powella. Tato kniha pomohla k rozšíření skautingu po celém světě.

Kapitola I. - Počátky skautingu

1. Cesta do přírody

V průběhu času se prostředky výchovy mládeže měnily a vyvíjely. První základy skautingu položili již například tito muži: Francouzský spisovatel Francois Rabelais již v 15. století odmítl knihu jako jediný zdroj poznání a obracel mládež k přírodě, ruční práci a tělesnému cvičení. Jedna z dalších zmínek je o Johannovi Bernahrnovi Basedowi jehož nazýváme „otcem táboření“. On jako první v létě stanoval s mládeží po dva měsíce ve volné přírodě a učil je žít v jejím souladu.

V 19. století Daniel Carter Bearder založil organizaci Synové Daniela Boona, jejímž vzorem byli hraničáři. Dále vzdělaný indián Charles A. Eastman – Ohyiesa se zase formou táborů křesťanské organizace YMCA snažil o začlenění indiánské mládeže do bělošské civilizace.

2. Hlavní zakladatelé

Na počátku 20.století se na scéně objevuje opravdový skauting. Za nejvýznamnější zakladatele jsou považováni Ernest Thompson Seton a Robert Baden-Powell. V pohledu na výchovu mládeže se v mnohém shodovali, v dílčích názorech – například na pojetí a metody výchovy – se naopak rozcházeli. Dílo obou však hodně ovlivnilo český skauting.

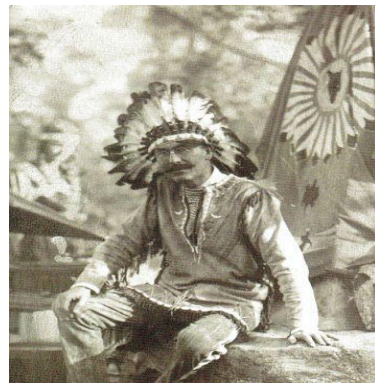
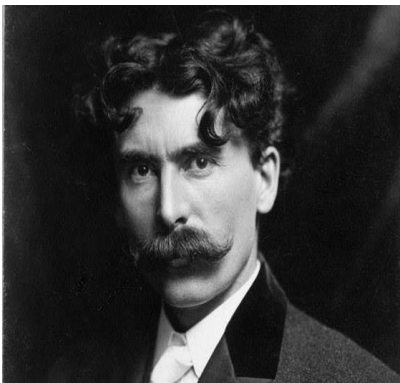
2.1 Ernest Thompson Seton

Narodil se 14.srpna 1860 v Anglii v městečku South Shildes a zemřel 23.října 1946 v Seton Village.

E.T. Seton vlastnil pozemek s farmou, lesem a divokou přírodou nedaleko New Yorku, v místě zvaném Cos Cob. Místní chlapci však ničili to co si vybudoval, a protože se uměl vžít do role „pubertáka“ nabídl jim víkendový program v indiánské vesnici, kterou zde zbudoval. Připravil tam pro ně kanoe, stany, týpí i jídlo. Očekával okolo dvaceti chlapců, ale přišlo jich přes čtyřicet. Nachystal si pro ně také pestrý program, kterým se vžili do role domorodců a indiánů. Chlapci se nadchli, vytvořili společně kmen i s opravdovými funkcemi

jako například: náčelník, kronikář, strážce ohně ad. Poté Seton určil bližší pravidla hry u kterých chlapci museli prokázat svou čest, odvahu, laskavost a samostatnost. Zavedl také systém udělování orlích per a jiných řádů, které se udělují dodnes. Toto byli první pramínky nového hnutí mládeže, které vyústilo v roce 1902 v založení hnutí Woodcraft Indians. Jako symbol Woodcraftu zvolil bílý štít (kruh) s modrými rohy a také kresbu čtyřnásobného ohně.

E.T. Seton je také velmi známý jako spisovatel mnoha knih například knihy Svitek březové kůry, kterou napsal pro své „indiány“. Dále v roce 1902 Seton uspořádal v Cos Cob první tábor, kterého se zúčastnilo opravdu mnoho chlapců.

2.2 Robert Baden-Powell

Narodil se 22 .února 1857 v Londýně a zemřel 8.ledna 1941 v Keni v městečku Nyeri.

Po návratu z jižní Afriky, kde působil jako důstojník a získal zde mnohé zkušenosti s chlapci se definitivně rozhodl, že do budoucna bude pracovat s mládeží.

Když poté Baden-Powell (dále jako B-P) sepsal své názory na výchovu chlapců, nabídl je chlapecké polovojské katolické organizaci Boys Brigade. Vedení organizace však nabídku nepřijalo. Proto se B-P v roce 1907 rozhodl jít vlastní cestou, aby si ověřil své nápady v praxi. A tak uspořádal první experimentální tábor na jihoanglickém ostrůvku Brownsea. Chlapců se zúčastnilo celkem 20 a B-P se zde pokusil uplatnit řadu základních prvků skautingu. Chlapci byli rozděleni do družin s názvy: Býci, Kolihy, Havrani a Vlci. Každá družina měla svůj samostatný stan a svého rádce. Každé družině bylo přiděleno „totemové“ zvíře a barevná stuha, kterou nosili připevněnou na rameni, aby se navzájem rozeznali. Kroje však ještě neměli. Táborový program tvořilo táboření, umění pozorovat, příroda (lesní moudrost), rytířskost (k slabším a galantnost k dívkám a ženám), první pomoc, vlastenectví a hry.

Kapitola II. - Vývoj skautingu od roku 1908 do roku 1970

Roku 1908 24. ledna B-P oficiálně oznámil veřejnosti založení skautského hnutí. B-P však původně nezamýšlel založit organizaci skautského hnutí, ale chtěl pouze přispět k lepší výchově a rozvoji mládeže, ale přesto roku 1908 začala samostatně fungovat organizace Boy Scout.

1. Z Anglie do světa

Během jednoho roku už v Anglii skautovalo více než 100 tisíc chlapců a hnutí se dále šířilo do světa i kolonií – Austrálie, Kanada, Irsko, Malta, Nový Zéland a Jižní Afrika.

Roku 1909 se přidala i Evropa – Belgie, Dánsko ad.

Roku 1910 byla založena skautská organizace v USA a v Evropě přibylo Finsko, Řecko, Nizozemsko ad.

Roku 1911 se skauting dostal už i do českých zemí.

Roku 1910 se na scéně objevil dívčí skauting, v němž se angažovala sestra B-P Agnes.

Roku 1912 se B-P oženil s Olave St. Clair Soames, která se též začala angažovat v dívčím skautingu.

Roku 1914 přibyla věková kategorie vlčat a roku 1917 kategorie starších skautů – roverů.

Roku 1910 B-P odešel do penze, ale dále se věnoval mládeži. Po jeho smrti roku 1941 ve světě skautovalo více než 3 miliony chlapců ve 47 zemích.

Roku 1920 se v Londýně uskutečnilo první Jamborre (setkání skautů z celého světa) na němž byl B-P uznán za světového skautského náčelníka.

Roku 1916 byla Olave B-P jmenována vrchní zpravodajkou.

V roce 1920 se pak konala první mezinárodní konference skautek, a v roce 1928 byla založena Světová asociace skautek - WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts)

Roku 1922 proběhla v Paříži skautská konference na níž byla přijata skautská ústava. To byl zrod mezinárodního chlapeckého ústředí který roku 1973 dostal název Světová organizace skautského hnutí, zkráceně WOSM (World Organization of the Scout Movement). Sídlo tohoto ústředí bylo nejprve v Londýně, ale v roce 1958 bylo přesunuto do Ottawy a nakonec se roku 1968 přesunulo do Ženevy.

Roku 1940 28. října vydal významný Karl Herman Frank (aktivní nacist) nařízení o rozpuštění Junáka.

Skauting je obnoven již v květnu 1945, poválečné nadšení pro skauting přivádí do Junáka čtvrt miliónu členů. Další rok je v Praze odstartován 1. ročník Svojsíkova (zakladatel českého skautingu) závodu pro družiny.

V roce 1946 je vystavěna kamenná mohyla Ivančena v Beskydech na památku popravených skautů účastnících se nacistického odboje.

V československé republice byl skauting ještě dvakrát zakázán komunisty poprvé v roce 1948 a podruhé v roce 1970.

Junák, ačkoliv byl 3x rozpuštěn, nebyl z právního hlediska nikdy zrušen. To totiž může udělat pouze Valný sněm Junáka.

Kapitola III. – Obecná charakteristika

1. Věkové kategorie

Vičata

jsou chlapci od 6 do 12 let

Světlušky

jsou dívky od 6 do 12 let

Skauti

jsou chlapci od 12 do 15 let

Skautky

jsou dívky od 12 do 15 let

Roveři

jsou chlapci od 15 do 21 let

Roverky

jsou dívky od 15 do 21 let

Vůdci a činovníci

Jsou chlapci či děvčata od 21 let více kteří organizují, vedou a vymýšlejí program mládež určeného věku.

Oldskauti

Muži či ženy starší věku 25 let, kteří už nevedou určené oddíly, ale pouze pomáhají s organizací.

2. Jak se pozná skaut?

2.1 Skautský zákon

1. Skaut je pravdomluvný
2. Skaut je věrný a oddaný
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta
5. Skaut je zdvořilý
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských

7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců
8. Skaut je veselý myslí
9. Skaut je hospodárny
10. Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích

2.2 skautské pozdravy

Vlčata a světlušky

pravá ruka je zvednuta do výše ramen se vztyčeným ukazováčkem a prostředníčkem do V, palec tiskne ostatní dva prsty k dlani na znamení ochrany všeho, co je slabší. Dva vtyčené prsty označují dva body slibu.

Skauti a skautky

Pravá ruka je zvednuta do výše ramen. Tři vztyčené střední prsty pravé ruky připomínají tři body skautského slibu; palec, položený na malíček přitisknutý k dlani, znázorňuje ochranu slabšího silnějším.

Tyto skautské pozdravy mohou užívat jen ti, kteří složili slib. Zdravíme tehdy, jsme-li v kroji. Nejčastěji se pozdrav používá při vztyčování nebo snímání státní vlajky a při jejím nesení. Nosíme-li pokrývku hlavy (podle krojového předpisu), není ruka zvednuta do výše ramen, ale dotýká se ukazováčkem okraje pokrývky hlavy.

Podání ruky mezi skauty

Skauti mezi sebou si podávají levou ruku (od srdce) se zkříženými malíčky. Je to proto, že levá ruka je blíže srdci a zkřížený malíček je znamením bratrství a sounáležitosti mezi všemi skauty.

2.3 skautské principy

Skautský slib

Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe, sloužit nejvyšší pravdě a lásce věrně v každé době, plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské, duší i tělem být připraven pomáhat vlasti a bližním. (K tomu mi dopomáhej Bůh)

Složení slibu mohou věřící skauti zakončit prosbou: K tomu mi dopomáhej Bůh.

Skautské heslo

Buď připraven!

Skautský zákon

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.
8. Skaut je veselý a myslí.
9. Skaut je hospodárný.
10. Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích.

Zákon světlušek

1. světluška vždycky mluví pravdu
2. světluška je poslušná
3. světluška pomáhá jiným
4. světluška je statečná a veselá
5. světluška je čistotná

Heslo světlušek

Pamatuj!

Denní příkaz světlušek

Buď lepší dnes než včera!

Slib světlušek

Slibuji,

že vždycky budu dobrou dcerkou své vlasti, že budu poslušná zákona světlušek (k tomu mi dopomáhej Bůh)

Zákon vlčtat

Vlče se nikdy nepoddá samo sobě, vlče se vždy poddá starému vlku.

Heslo vlčtat

Naší snahou nejlepší buď čin!

Denní příkaz vlčat

Každý den aspoň jeden dobrý skutek!

Slib vlčat

Slibuji,

že se budu snažit být dobrým synem své vlasti a poslušným vlčetem své smečky, že každý den vykonám dobrý skutek. (k tomu mi dopomáhej Bůh)

Roverské heslo

Sloužím

Činovnícký slib

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe, vést a vychovávat mládež mi svěřenou v duchu skautského slibu a zákona.

2.4 junácká hymna

Junáci vzhůru volá den,
luh květem kývá orosen.
Sluníčko blankytem pílí,
před námi pouť vede k cíli.

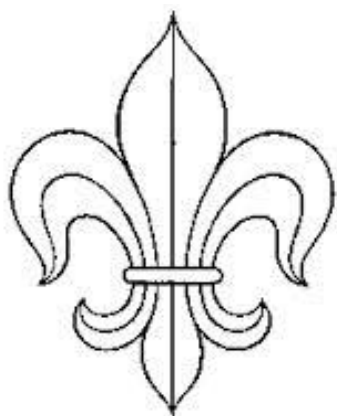
[: Junáci vzhůru, volá, den, junáci vzhůru, volá den ! :]

Junáci, vzhůru volá, volá den!
Buď připraven, buď připraven!
V obraně dobra krásy
dožiješ vlasti svých spásy,
[: buď připraven, buď připraven! :]

2.5 skautská vyznamenání

Řád Stříbrného vlka (řád chlapeckého kmene)
Řád Stříbrného trojlístku (řád dívčího kmene)
Řád Syrinx (řád kmene dospělých)
Řád Stříbrného bobra (řád vodních skautů)
Čestný odznak „Za čin junácký“ (čestný odznak za statečnost)
Svojsíkův oddíl (členství v čestné jednotce Junáka)
Medaile Svatého Jiří (medaile za výchovnou činnost)
Medaile Bronzového bobra (medaile vodních skautů)
Medaile díky (medaile obecná)
Medaile skautské vděčnosti (medaile pro nečleny Junáka)

2.6 skautské symboly

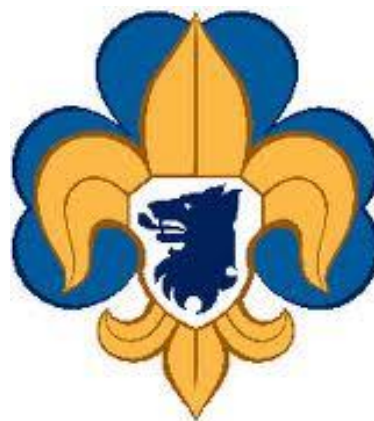
lilie

Mezinárodní znak skautů

Mezinárodní znak skautek

Znak Junáka

Mezinárodní znak světlušek

Mezinárodní znak vlčat

2.7 Skautský kroj

Ve všech zemích světa není kroj stejný.

Na kroji rozlišujeme barvy šátků a šňůrku od píšťalky podle věkových kategorií: vlčata a světlušky – žluté šátky a šňůrky, skautky a skauti – hnědé šátky a zelené šňůrky, roveři a roverky – hnědé šátky a červené šňůrky, ale existují i šátky jiných barev.

Dále se kroj rozlišuje nošením šátků u chlapců a děvčat. Chlapci jej nocí přes límec a děvčata pod límcem kroje. Ke kroji by se měli nosit jednobarevné kalhoty či sukně.

2.8 skautské oddíly

V ČR bylo v roce 2012 zaznamenáno 2 131 fungujících oddílů. Oddíl je seskupení určité věkové kategorie mládeže. Každý oddíl má svého vůdce, činovníky rádce podrádce a další funkce. V ČR máme například tyto oddíly: 15.oddíl Poutníci Olomouc, 4.oddíl Ostrovci Olomouc, 52.oddíl 6lutá Střelka Plzeň ad.

My osobně, když jsme byli mladší, tak jsme navštěvovaly 4. Oddíl Sluníček v Olomouci

A nyní jsme posledním rokem skautkami v 9.oddíle Střelených Kvítek v Olomouci. Letos půjdeme do roverek a budeme rádcovat ve 4.oddíle Sluníček v Olomouci (světlušky).

ZÁVĚR

Náznaky skautingu byly zaznamenány již v 19. Století, ale opravdový skauting se objevuje až ve století 20. Za hlavní zakladatele jsou považováni Ernest Thompson Seton a Robert Baden- Powell.

V roce 1907 B-P uspořádal první tábor na ostrůvku Brownsea, kterého se zúčastnilo cca 20 chlapců.

Roku 1908 B-P oficiálně oznámil veřejnosti vznik skautského hnutí. Skauting se potom rychle rozšiřoval a roku 1911 se dostal už i do českých zemí.

Roku 1912 vzniká dívčí skauting, ve kterém se angažovala Olave St. Clair Soames (žena B-P) a také jeho sestra Agnes.

Roku 1920 se v Londýně uskutečnilo první Jamborre, na kterém byl B-P uznán za skautského náčelníka.

Roku 1940 byl skauting rozpuštěn, ale roku 1945 byl zase obnoven.

Správný skaut by měl dodržovat určené zásady a pravidla jako například: skautský zákon, denní heslo, slib ad. Každý skaut by měl vlastnit svůj kroj a mít na něm patřičné nášivky odznaky ad.

V ČR je cca 2 131 fungujících oddílů. My navštívujeme oddíl Střelená Kvítka v Olomouci a samy povedeme družiny v oddíle Sluníček v Olomouci.

POUŽITÉ ZDROJE

1. <https://cs.wikipedia.org/wiki/Skauting> z této stránky jsme čerpaly dny: 28. 4. a 3/15/25. 5. 2014
2. <http://sotci.skauting.cz/> z této stránky jsme čerpaly dny: 3/15/25/28 5. 2014
3. <https://www.google.cz/imghp?hl=cs&tab=wi&ei=j5KHU8aPM8K34ATO4YHACg&ved=0CAQQqi4oAg> z této stránky jsme čerpali dny: 15/18/28 5. 2014
4. <http://www.skaut.cz/skauting/o-skautingu> z této stránky jsme čerpali dny: 24 4. a 10/25/28 5. 2014
5. <http://web.skauti.org/> z této stránky jsme čerpali 24/27. 4. a 15/24//28 5. 2014
6. kniha Skautské století – Junák – TDC, Mladá fronta z této knihy jsme použily hlavně strany 14-20 tuto knihu jsme používali zejména v první části této práce.

RESUMÉ

This work is about evolution of scouting all over the world and its brief characteristic. Scouting is well-known society for young people who want to live an adventure life.

Robert Baden Powell and Ernest Thompson Seton are considered as the main founders of scout in the world. Antonin Benjamin Svojsik based the first scout troop in Czech republic.

Scouts motto is: Be prepared!

We chose this theme because we have been visiting scout for 10 years. We love scouting because we love nature, people and adventure.

V této práci pojednáváme o vývoji skautingu po celém světě a jeho stručné charakteristice. Skauting je velmi rozšířený mezi mladými lidmi, kteří chtějí žít dobrodružný život.

Robert Baden Powell and Ernest Thompson Seton jsou považováni za hlavní zakladatele světového skautingu. Antonin Benjamin Svojsik založil první skautský oddíl v ČR.

Skautské heslo: Buď připraven!

Vybrali jsme si toto téma, protože navštěvujeme skaut už 10 let. Skauting máme rády protože milujeme přírodu, lidi a dobrodružství, se kterými je skauting spojený.